

Про затвердження професійного стандарту
за професіями «Вчитель початкових класів
закладу загальної середньої освіти»,
«Вчитель закладу загальної середньої освіти»

Відповідно до пункту 27 Порядку розроблення та затвердження професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 травня 2017 року № 373,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», що додається.

2. Наказ набирає чинності з 01 січня 2021 року, але не раніше дня його офіційного опублікування.

Міністр

Ігор ПЕТРАШКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ Міністерства розвитку економіки,
торгівлі та сільського господарства України

№ _____

ПРОФЕСІЙНИЙ СТАНДАРТ

за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти»

1. Загальні відомості професійного стандарту

1.1. Основна мета професійної діяльності

Організація навчання, виховання та розвитку учнів шляхом формування компетентностей, необхідних для успішної самореалізації та продовження навчання, світогляду, а також розвитку інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей учнів.

1.2. Назва виду економічної діяльності, секції, розділу, групи та класу економічної діяльності та їхній код (згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 "Класифікація видів економічної діяльності")

Секція Р	Освіта	Розділ 85	Освіта	Групи: 85.2 85.3	Початкова освіта Середня освіта	Класи: 85.20 Початкова освіта 85.31 Загальна середня освіта

1.3. Назва виду професійної діяльності та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 "Класифікатор професій")

Розділ	Підрозділ	Клас	Підклас
2	23	232	2320
Професіонали	Викладачі	Викладачі середніх навчальних закладів	Вчитель закладу загальної середньої освіти

1.4. Назва професії (професійної назви роботи) та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 "Класифікатор професій")

2320 Вчитель закладу загальної середньої освіти

2331 Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти

1.5. Узагальнена назва професії

Вчитель

1.6. Назви типових посад

Посада педагогічного працівника: вчитель.

1.7. Місце професії (посади, професійної назви роботи) в організаційно-виробничій структурі підприємства (установи, організації)

Робоче місце може бути розташоване в навчальному, навчально-лабораторному, навчально-виробничому, фізкультурно-спортивному приміщенні (класне приміщення (клас), навчальний кабінет, лабораторія, лінгафонний кабінет, музичний клас, лаборантська, навчальна майстерня, фізкультурно-спортивна зала, басейн, навчальний тир тощо).

Педагогічна діяльність вчителя передбачає зайнятість у приміщенні, що використовується в освітньому процесі, освітню (навчальну та виховну) діяльність за межами будівлі закладу освіти,

Вчитель безпосередньо підпорядковується керівнику закладу освіти, а також керівнику структурного підрозділу закладу освіти (за його наявності).

1.8. Умови праці

Педагогічна діяльність вчителя пов'язана з підвищеним нервово-емоційним та інтелектуальним навантаженням.

Робочий час і час відпочинку, інші умови праці, оплата праці визначаються законодавством про працю, а також законодавством у сфері освіти.

Режим роботи визначається правилами внутрішнього розпорядку, іншими рішеннями закладу освіти.

1.9. Умови допуску до роботи за професією

Педагогічна освіта, вища освіта та/або професійна кваліфікація.

Вільне володіння державною мовою (для громадян України) або володіння державною мовою в обсязі, достатньому для спілкування (для іноземців та осіб без громадянства).

Моральні якості, які дозволяють виконувати професійні обов'язки (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Фізичний і психічний стан здоров'я дозволяє виконувати професійні обов'язки (необхідні щорічні медичні огляди).

Необхідне попереднє проходження інструктажів, навчання та перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності.

1.10. Документи, що підтверджують професійну та освітню кваліфікацію, її віднесення до рівня Національної рамки кваліфікацій (НРК)

Диплом молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) (6 рівень НРК).

Диплом бакалавра (7 рівень НРК).

Диплом магістра (спеціаліста) (8 рівень НРК).

Атестаційний лист, сертифікат про проходження добровільної сертифікації педагогічних працівників, інші документи, що підтверджують володіння компетенціями, необхідними для виконання трудових функцій.

Примітка.

Відповідно до підпункту 2 пункту 2 розділу XV Закону України «Про вищу освіту» вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста (повна вища освіта) прирівнюється до вищої освіти ступеня магістра.

Відповідно до підпункту 4 пункту 2 розділу XV Закону України «Про вищу освіту» диплом про вищу освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста (початкова вища освіта) прирівнюється до диплома про вищу освіту за освітньо-професійним ступенем молодшого бакалавра.

2. Навчання та професійний розвиток

2.1. Підвищення кваліфікації

Законодавством передбачено обов'язкове щорічне підвищення кваліфікації та проведення атестації не рідше ніж один раз на 5 років, за результатами якої визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, присвоюються кваліфікаційні категорії, педагогічні звання.

Професійний розвиток педагогічного працівника передбачає оволодіння професійними компетентностями відповідно до кваліфікаційних категорій (спеціаліст вищої категорії, спеціаліст першої категорії, спеціаліст другої категорії, спеціаліст).

3. Основні документи, які регулюють професійну діяльність

Конституція України;

Кодекс законів про працю України;

Закон України «Про освіту»;

Закон України «Про повну загальну середню освіту»;

Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р;

Концепція розвитку педагогічної освіти, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 16 липня 2018 року № 776;

Державні стандарти відповідного рівня повної загальної середньої освіти;

Типові освітні програми (інші освітні програми, які використовує заклад освіти);

Методичні рекомендації про викладання окремих навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти;

Критерії та рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів закладів загальної середньої освіти;

санітарні правила та норми в закладах загальної середньої освіти;

правила пожежної безпеки для закладів освіти;

установчі документи, правила внутрішнього розпорядку закладу освіти;

інші нормативні та правові акти у сфері освіти.

4. Загальні компетентності

Умовні позначення	Загальні компетентності
ЗК.01	Здатність діяти як відповідальний громадянин та брати участь у суспільному житті на різних рівнях (громадянська компетентність)
ЗК.02	Здатність до взаємодії з іншими в різних соціальних ситуаціях та критичного оцінювання соціальних подій і явищ (соціальна компетентність)
ЗК.03	Здатність до особистісного і професійного самовизначення, самоствердження і самореалізації впродовж життя, до цінування багатоманітності у суспільстві (культура самовираження)
ЗК.04	Здатність до створення команди однодумців, прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків (лідерська компетентність)
ЗК.05	Здатність до творчого пошуку й реалізації нових ідей, до самопрезентації та результатів своєї професійної діяльності; здатність до керування власним життям і кар'єрою (підприємницька компетентність)

5. Перелік трудових функцій (професійних компетентностей за трудовою дією або групою трудових дій, що входять до них), умовні позначення

Умовні позначення	Трудові функції	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)	Умовні позначення
А	Застосування сучасних змісту	Мовно-комунікативна компетентність	А1

	освіти, методик і технологій	Предметна компетентність	A2
		Інформаційно-цифрова компетентність	A3
Б	Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу	Психологічна компетентність	Б1
		Емоційно-етична компетентність	Б2
		Компетентність педагогічного партнерства	Б3
В	Організація здорового, безпечного, розвивального, інклюзивного освітнього середовища	Інклюзивна компетентність	В1
		Здоров'язберезувальна компетентність	В2
		Проектувальна компетентність	В3
Г	Управління освітнім процесом	Прогностична компетентність	Г1
		Організаційна компетентність	Г2
		Оцінювально-аналітична компетентність	Г3
Д	Безперервний професійний розвиток	Інноваційна компетентність	Д1
		Здатність до навчання впродовж життя	Д2
		Рефлексивна компетентність	Д3

6. Опис трудових функцій, професійні компетентності, знання, уміння, навички

Трудові функції	Предмети та засоби праці	Професійні компетентності	Знання	Уміння та навички
А. Застосування сучасних змісту освіти, методик і технологій	Персональний комп'ютер, інші засоби оргтехніки; підручники, навчальні та методичні посібники, вказівки, рекомендації в паперовій та електронній формах, засоби наочності, педагогічні програмні засоби	А1. Мовно-комунікативна компетентність А11. Здатність до спілкування державною мовою	А1131. Український правопис А1132. Інтонаційні та позамовні (міміка, жести, рухи) засоби виразності мовлення	А11У1. Здійснювати професійну усну та письмову комунікацію засобами державної мови А11У2. Застосовувати прийоми збагачення усного й писемного мовлення учнів, відповідно до конкретної теми чи певного мовного рівня
		А12. Здатність до спілкування іноземною мовою (за потреби)	А1231. Стилiстичнi й граматичнi правила iноземноi мови, необхiднi для спілкування у професійному середовищі	А12У1. Зрозуміло висловлювати свої бажання, наміри, а також пояснювати смисл своїх дій в освітньому середовищі
		А13. Здатність розвивати мовно-комунікативну компетентність в учнів	А1331. Стратегії комунікації	А13У1. Формувати в учнів здатність до взаєморозуміння /міжособистісної взаємодії/ засобами активної і пасивної комунікації
		А2. Предметна компетентність		

		A21. Здатність до використання предметних знань в освітньому процесі	A2131. Вимоги до результатів навчання за Державними стандартами освіти та типовими освітніми програмами A2132. Ґрунтовні знання навчального предмету та можливості його інтеграції з іншими освітніми галузями	A21У1. Визначати предметний зміст та послідовність його викладання з урахуванням результатів навчання, визначених Державними стандартами освіти та типовими освітніми програмами A21У2. Формувати систему понять в учнів у межах освітньої галузі на основі сучасних наукових здобутків
		A22. Здатність до інтеграції предметних знань з різних освітніх галузей	A2231. Методика навчання предметів (інтегрованих курсів) у межах відповідної освітньої галузі	A22У1. Застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей під час підготовки та проведення навчальних занять
		A23. Здатність до добору й застосування доцільних форм, методів, технологій та засобів навчання	A2331. Форми, методи, технології, засоби навчання A2332. Інноваційні технології навчання освітньої галузі	A23У1. Добирати доцільні форми, методи та засоби навчання відповідно до визначених мети і завдань уроку та індивідуальних особливостей учнів A23У2. Застосовувати інноваційні технології навчання предметів (інтегрованих курсів) освітньої галузі
		A3. Інформаційно-цифрова		

		компетентність A31. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності	A3131. Основи та принципи медійної грамотності A3132. Юридичні й етичні аспекти використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій	A31У1. Критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел, вплив відомостей та інформації на свідомість і розвиток особистості, на прийняття рішень A31У2. Дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у педагогічній діяльності A31У3.-Дотримуватися вимог щодо захисту персональних даних та охорони прав інтелектуальної власності
		A32. Здатність до використання відкритих ресурсів, інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій в освітньому процесі	A3231. Типи та функції інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій і пристроїв A3232. Функціональні особливості, обмеження та наслідки використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій A3233. Вимоги до організації роботи з технічними засобами	A32У1. Використовувати, створювати, проєктувати та поширювати цифрові освітні ресурси для впровадження цифрової освіти, урядування, професійного розвитку A32У2. Впорядковувати цифрові освітні ресурси і забезпечувати їх доступність для учасників освітнього процесу A32У3. Оцінювати ефективність

			навчання	цифрових ресурсів для досягнення навчальних цілей учнів, відповідно до рівня їх підготовки та індивідуальних особливостей А32У4. Організувати освітній процес з використанням технологій дистанційного навчання
		А33. Здатність до формування в учнів позитивного ставлення до інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій та відповідального їх використання	А3331. Ризики і загрози в цифровому середовищі (крадіжки особистих даних, шахрайство, вистежування тощо)	А33У1. Формувати в учнів критичне ставлення до інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій; враховуючи можливості підвищення ефективності навчальної діяльності А33У2. Розвивати в учнів відповідальність і навички безпечного використання цифрових технологій і сервісів
Б. Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу	Персональний комп'ютер, інші засоби оргтехніки; програми й цифрові сервіси для спілкування й прийняття	Б1. Психологічна компетентність Б11. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові особливості учнів	Б1131. Вікові особливості учнів	Б11У1. Враховувати вікові особливості учнів в освітньому процесі для забезпечення його ефективності Б11У2. Враховувати вікові особливості учнів під час добору змісту, методів, засобів і форм навчання освітніх галузей

спільних рішень (месенджери, соціальні мережі, спільні календарі, опитувальники тощо), підручники й посібники з засоби наочності для систематизації, фасилітації, педагогічні програмні засоби	Б12. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі індивідуальні особливості учнів	Б1231. Індивідуальні особливості учнів (здібності, інтереси, потреби, мотивація, можливості і досвід тощо)	Б12У1 Планувати та здійснювати освітній процес із урахуванням індивідуальних особливостей учнів Б12У2 Складати для учнів індивідуальну навчальну програму та індивідуальний навчальний план (за потреби), іншим чином сприяти формуванню індивідуальної освітньої траєкторії учнів
	Б13. Здатність використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їх позитивної самооцінки, «я»-ідентичності	Б1331. Основні види самооцінки (занижена, завищена, адекватна) та їх прояви Б1332. Основні умови формування позитивної самооцінки Б1333. Основні стратегії, що сприяють формуванню позитивної самооцінки учнів	Б13У1 Визначати прояви завищеної чи заниженої самооцінки учнів з метою її коригування. Б13У2 Створювати умови формування позитивної самооцінки учнів Б13У3. Використовувати основні стратегії роботи з учнями, що сприяють формуванню їхньої позитивної самооцінки
	Б14. Здатність до формування мотивації та організації пізнавальної діяльності учнів	Б1431. Види пізнавальної діяльності учнів Б1432. Основні умови формування мотивації учнів до навчання	Б14У1. Планувати методи роботи, добирати навчальні матеріали і навчальні завдання для розвитку пізнавальної діяльності учнів Б14У2. Застосовувати методи роботи, навчальні матеріали і

				навчальні завдання для розвитку пізнавальної діяльності учнів Б14У3. Створювати ефективні умови формування мотивації учнів до навчання
		Б15. Здатність до формування спільноти учнів, в якій кожен відчуває себе її частиною	Б1531. Основні стратегії, спрямовані на посилення взаємодії учнів (створення правил класу, кооперативні форми навчання, проєктний підхід тощо)	Б15У1. Використовувати стратегії, що спонукають учнів до ефективної взаємодії між собою
		Б2. Емоційно-етична компетентність Б21. Здатність усвідомлювати особисті відчуття й почуття, управляти власними емоційними станами	Б2131. Типи та інтенсивність емоцій, причини їх виникнення Б2132. Сучасні форми, методи, технології і засоби навчання, що сприяють розвитку власної уваги, саморегуляції, управління емоціями і порозумінню	Б21У1. Усвідомлювати і конструктивно реагувати на прояви емоцій без осуду, скеровувати та підтримувати увагу в процесі педагогічної діяльності Б21У2. Володіти способами самозбереження психічного здоров'я, усвідомлення й управління власними емоціями Б21У3. Конструктивно реагувати на стрес, конфліктні ситуації, сприяти порозумінню Б21У4. Застосовувати в освітньому процесі практики

				концентрації уваги, усвідомленого емоційного реагування (обирати та реалізувати доцільну емоційну реакцію, залежно від комунікативної ситуації) В ЗУ про освіту ще є культура діалогу
		Б22. Здатність до усвідомленої, конструктивної та екологічної взаємодії з учасниками освітнього процесу та в локальних спільнотах	Б2231. Методи ведення діалогу та полілогу, усвідомленого й емпатичного слухання, ненасильницької комунікації	Б22У1. Організувати діалог та полілог з учнями й іншими учасниками освітнього процесу і представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності Б22У2. Застосовувати в обговореннях освітніх, соціальних і життєвих проблем методики усвідомленого й емпатичного слухання та ненасильницької комунікації Б22У3. Застосовувати в освітньому процесі практики критичного мислення, усвідомлення й розуміння емоцій інших людей
		Б23. Здатність усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність	Б2331. Розмаїття та унікальність різних культур у суспільстві, відмінності між людьми, методи	Б23У1. Спілкуватися, враховуючи культурні й особистісні відмінності співрозмовників, переваги і/чи

		людей і систем у глобальному світі	попередження, подолання і трансформації конфліктів	обмеження окремих груп чи осіб, виявляючи розуміння й співпереживання, сприяти примиренню
		Б3. Компетентність педагогічного партнерства Б31. Здатність до спілкування з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки учнів	Б3131. Основні форми, засоби і стратегії спілкування Б3132. Основні техніки спілкування з дорослими	Б31У1. Використовувати різні форми, засоби і стратегії комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки учнів в освітньому процесі Б31У2. Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми (активне слухання, парафраз, уточнення тощо)
		Б32. Здатність до активного залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства	Б3231. Основні форми і засоби визначення запитів та очікувань батьків (індивідуальні зустрічі, опитувальники тощо) Б3232. Основні форми конструктивної взаємодії з батьками в інтересах учнів	Б32У1. Визначати і враховувати запити й очікування батьків щодо освіти своїх дітей та власної участі в освітньому процесі Б32У2. Активно залучати батьків до участі в освітньому процесі (в класі та в позакласній діяльності) Б32У3. Співпрацювати з батьками як членами команди психолого-педагогічного

				супроводу учня з особливими освітніми потребами Б32У4. Залучати батьків до прийняття рішень, що стосуються навчання, виховання і розвитку учнів
		Б33. Здатність до роботи в команді з профільними фахівцями для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами	Б3331. Основні принципи командної взаємодії Б3332. Основні завдання членів команди психолого-педагогічного супроводу осіб з особливими освітніми потребами	Б33У1. Організовувати співпрацю з профільними фахівцями на основі принципів командної взаємодії Б33У2. Співпрацювати з профільними фахівцями у процесі розроблення і реалізації індивідуальної програми розвитку, індивідуальної навчальної програми ті індивідуального навчального плану (за потреби) для осіб з особливими освітніми потребами
		Б34. Здатність до координації взаємодії з іншими учасниками освітнього процесу з метою надання додаткової підтримки учням	Б3531. Основні служби, фахівці, які можуть надати додаткову підтримку учням у закладах загальної середньої освіти	Б35У1. Організовувати взаємодію з іншими учасниками освітнього процесу з метою надання додаткової підтримки учням
В. Організація здорового,	Персональний комп'ютер,	В1. Інклюзивна компетентність		

безпечно, розвивального, інклюзивного освітнього середовища	засоби оргтехніки, обладнання для освітніх осередків, розумні пристосування, рекомендації, інструкції, навчальні посібники та інші матеріали щодо правил безпеки життєдіяльності, протипожежної безпеки, санітарних правил і норм в закладах освіти, засоби пожежогасіння, аптечка, індивідуальні засоби звукового інформування про небезпеку	В11. Здатність до забезпечення сприятливих умов в освітньому середовищі для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів	В1131. Характеристики інклюзивного освітнього середовища В1132. Розумні пристосування, особливості їх застосування у роботі з особами з особливими освітніми потребами	В11У1. Використовувати у роботі з учнями матеріали, пристрої та обладнання для задоволення їхніх індивідуальних потреб у навчанні, особистісному і фізичному розвитку В11У2. Організувати освітній простір безпечно та з урахуванням особливостей і потреб учнів
		В2. Здоров'язбережувальна компетентність	В2131. Основи безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни В2132. Ознаки здорового освітнього середовища	В21У1. Забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни В21У2. Створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу
		В22. Здатність надавати домедичну допомогу учням	В2231. Зовнішні ознаки погіршення фізичного стану учнів В2232. Правила надання	В22У1. Надавати домедичну допомогу учням

			домедичної допомоги учням	
		В23. Здатність до попередження і протидії булінгу, різним проявам насильства	В2331. Види та прояви булінгу, насильства В2332. Нормативні вимоги щодо попередження та протидії булінгу, іншому насильству	В23У1. Вживати заходів щодо попередження і протидії булінгу та різних проявів насильства серед учнів й інших учасників освітнього процесу
		В3. Проєктувальна компетентність В31. Здатність до проєктування осередків навчання, виховання та розвитку учнів в освітньому середовищі	В3131. Вимоги до змістового наповнення освітнього середовища В3132. Перелік обладнання, необхідного для забезпечення викладання навчального предмету (інтегрованого курсу)	В31У1. Розміщувати дидактичні матеріали та обладнання в середовищі класу з урахуванням сучасності, доцільності, функціональності, естетичної привабливості, індивідуальних освітніх потреб учнів В31У2. Використовувати фізичний, інформаційний простори класної кімнати та інших приміщень закладу освіти як ресурс навчання В31У3. Проєктувати навчальні осередки у класі спільно з учнями з урахуванням їх вікових особливостей, інтересів і потреб
Г. Управління освітнім процесом	Персональний комп'ютер, інші засоби	Г1. Прогностична компетентність		

оргтехніки; підручники, навчальні та методичні посібники, рекомендації в паперовій та електронній формах, засоби наочності, педагогічні програмні засоби; он-лайн ресурси	Г11. Здатність до прогнозування результатів освітнього процесу	Г1131. Прогностичні методи планування освітнього процесу	Г11У1. Формулювати цілі освітнього процесу на основі прогностичних методів планування
	Г12. Здатність до планування освітнього процесу	Г1231. Види та етапи планування освітнього процесу Г1232. Модельні навчальні програми як основа для розроблення власних навчальних програм	Г12У1. Здійснювати планування освітнього процесу залежно від мети, індивідуальних особливостей учнів, особливостей діяльності закладу освіти Г12У2. Планувати навчальні заняття на основі модельних навчальних програм Г12У3. Розробляти власні навчальні програми на основі модельних навчальних програм
	Г2. Організаційна компетентність Г21. Здатність до організації процесу навчання, виховання та розвитку учнів	Г2131. Нормативні вимоги до організації освітнього процесу	Г21У1. Організовувати освітній процес, враховуючи вікові особливості учнів та нормативні вимоги
	Г22. Здатність до організації різних форм навчальної і пізнавальної	Г2231. Форми організації освітнього процесу, навчальної та пізнавальної діяльності учнів	Г22У1. Організовувати навчальні заняття різних типів, позаурочні й позашкільні заняття та заходи Г22У2. Застосовувати

		діяльності учнів		індивідуальну, групову, парну і колективну форми організації навчання, з використанням інформаційно-комунікаційних і цифрових технологій
		Г3. Оцінювальна компетентність Г31. Здатність до здійснення оцінювання результатів навчання учнів	Г3131. Види оцінювання результатів навчання учнів (формувальне, поточне, підсумкове тощо) Г3132. Методики здійснення формувального, поточного і підсумкового оцінювань	Г31У1. Застосовувати різні прийоми формувального, поточного і підсумкового оцінювань навчальних досягнень учнів Г31У2. Дотримуватись встановлених або розроблених спільно з учнями критеріїв під час здійснення оцінювання Г31У3. Розвивати в учнів уміння самооцінювання та самомотивації
Д. Безперервний професійний розвиток	Персональний комп'ютер, інші засоби оргтехніки; підручники, навчальні та методичні посібники,	Д1. Інноваційна компетентність Д11. Здатність до застосування наукових методів пізнання в освітньому процесі	Д1131. Наукові методи, рівні та форми пізнання	Д11У1. Застосовувати наукові методи пізнання, спостерігати, аналізувати, формулювати гіпотези, збирати дані, проводити експерименти, аналізувати й тлумачити

	вказівки, рекомендації в паперовій та електронній формах, засоби наочності, педагогічні програмні засоби; он-лайн ресурси	Д12. Здатність до використання освітніх інновацій у професійній діяльності	Д1231. Освітні інновації, їхні характеристики Д1232. Особливості застосування освітніх інновацій в стандартних і нестандартних ситуаціях Д1233. Методики оцінювання інноваційної педагогічної діяльності	результати, створювати моделі та визначати їхню дієвість Д12У1. Аналізувати інформацію щодо освітніх інновацій, умов їхнього впровадження Д12У2. Інтегрувати інновації в особисту методичну систему, адаптувати їх до різних умов освітнього процесу та сучасних вимог педагогічної професії з урахуванням особливостей закладу освіти, учнівського колективу Д12У3. Оцінювати результативність застосування освітніх інновацій та корегувати власну інноваційну педагогічну діяльність
		Д2. Здатність до навчання впродовж життя Д21. Здатність до визначення умов і ресурсів професійного розвитку впродовж життя	Д2131. Особливості організації професійного розвитку педагогічних працівників (інтернатури, курсів підвищення кваліфікації, тренінгів, супервізії, інтервізії тощо)	Д21У1. Аналізувати можливості професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності, індивідуальних запитів та потреб Д21У2. Порівнювати освітні пропозиції відповідно до

		Д2132. Умови професійного розвитку педагогічних працівників Д2133. Напрями діяльності професійних спільнот та асоціацій педагогічних працівників	Д2132. Умови професійного розвитку педагогічних працівників Д2133. Напрями діяльності професійних спільнот та асоціацій педагогічних працівників	визначених критеріїв та показників Д21У3. Визначати оптимальні зміст та форми професійного розвитку, критерії результативності власного навчання Д21У4. Планувати професійний розвиток для досягнення його стратегічних і оперативних цілей Д21У5. Визначати ефективні форми взаємодії з професійними спільнотами та асоціаціями педагогічних працівників Д21У6. Активно долучатися до діяльності професійних спільнот та асоціацій педагогічних працівників
		Д22. Здатність до супроводу та підтримки педагогічних працівників (наставництво, супервізія, інтервізія тощо)	Д2231. Особливості організації професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (наставництво, супервізія, інтервізія тощо)	Д22У1. Застосовувати методики визначення професійних потреб педагогічного працівника, визначення форм і ресурсів його професійного розвитку Д22У2. Надавати методичну допомогу педагогічним працівникам в управлінні освітнім процесом, набутті (вдосконаленні) ними педагогічної майстерності,

				самооцінюванні професійної діяльності Д22У3. Взаємодіяти з педагогічними працівниками на засадах партнерства та підтримки
		Д3. Рефлексивна компетентність Д31. Здатність до моніторингу педагогічної діяльності та визначення індивідуальних професійних потреб	Д3131. Моніторингові дослідження професійної діяльності педагогічних працівників, їхня структура та етапи проведення Д3132. Загальні і професійні компетентності педагогічних працівників Д3133. Вимоги до професійної діяльності педагогічних працівників з урахуванням змін в освітній політиці, стандартах освіти Д3134. Особливості діяльності закладу освіти, учнівського колективу, інші локальні особливості	Д31У1. Здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності відповідно до визначених критеріїв оцінювання Д31У2. Визначати відповідність власних загальних і професійних компетентностей чинним вимогам Д31У3. Здійснювати моніторинг освітніх запитів і потреб у розвитку професійної майстерності педагогічних працівників Д31У4. Враховувати зміни в системі освіти, її законодавчому забезпеченні, в діяльності закладу освіти, учнівського колективу тощо при плануванні професійного розвитку

7. Професійні компетентності педагогічних працівників відповідно до кваліфікаційних категорій

Професійна компетентність	Спеціаліст	II категорія	I категорія	Вища категорія
A1. Мовно-комунікативна компетентність A11 Здатність до спілкування державною мовою A12.Здатність до спілкування іноземною мовою (за потреби) A13 Здатність розвивати мовно-комунікативну компетентність в учнів	Здійснює професійну усну та письмову комунікацію, правильно вживаючи значення термінів	Комунікує у професійному колі на професійні теми Застосовує прийоми збагачення усного й писемного мовлення учнів, відповідно до конкретної теми чи певного мовного рівня	Вільно спілкується на професійну тематику, використовуючи сучасну термінологію та систему понять Майстерно використовує мовні засоби для пояснення учням матеріалу, постановки проблемних питань, відповідей на питання	Має власний стиль усної та письмової комунікації, який застосовує у спілкуванні з колегами та учнями Застосовує мову та мовні засоби як інструмент мотивації та натхнення учнів до пізнання
	Вичерпно, чітко та правильно відповідає на запитання учнів про різні аспекти навчального матеріалу	<i>Учитель, який не викладає іноземну мову</i> Розуміє одну з іноземних мов, за потреби підтримує діалог, відповідає на запитання в простих комунікаційних ситуаціях <i>Учитель іноземної мови має рівень B2/C1 відповідно до Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти.</i>		

Професійна компетентність	Спеціаліст	II категорія	I категорія	Вища категорія
A2. Предметна компетентність A21. Здатність до використання предметних знань в освітньому процесі A22. Здатність до інтеграції предметних знань з різних освітніх галузей A23. Здатність до добору й застосування доцільних форм, методів, технологій та засобів навчання	Творчо добирає навчальний матеріал і термінологію відповідно до вимог Державного стандарту, рівня знань і умінь учнів та типу уроку Передбачає можливі проблеми, з якими учні можуть зіткнутися на уроці. Використовує широкий діапазон прийомів, щоб скерувати учнів на пошук відповідей на власні запитання та виправлення своїх помилок. Використовує міжпредметні зв'язки у викладанні навчальних предметів. Слідкує за змінами та	Добре розуміє аспекти навчального предмета (інтегрованого курсу) Надає точну і відповідну інформацію про основні поняття, вміння та навички. Використовує різні підходи до подачі навчального матеріалу задля допомоги учням в його опануванні та практичному застосуванні. Застосовує різні види інтеграції під час підготовки до проведення навчальних занять Аналізує складні поняття, використовуючи довідкові матеріали, для навчання учнів розв'язуванню завдань	Демонструє академічні знання предмета і вміння трансформувати їх в різні форми. Обмінюється з іншими вчителями знаннями предмета і досвідом застосування цих знань на практиці. Підтримує учнів у їхньому власному процесі аналізу і дослідження понять та умінь. Виявляє високий рівень творчості, майстерності у наданні точної та відповідної інформації про поняття, вміння, маючи на увазі конкретні результати учіння. Здійснює підготовку учнів до аналізу	Має поглиблені знання з предмету, сформовані на основі сучасних наукових здобутків Консультує інших вчителів з предметних знань та їх методики викладання предмету. Створює умови для поглибленого вивчення навчальних предметів (інтегрованих курсів) учнями, застосовуючи сучасні методи та прийоми. Інтегрує знання та види діяльності під час навчання для розкриття зв'язків між об'єктами та явищами, встановлення причинно-наслідкових зв'язків Моделює навчальні програми навчального

Професійна компетентність	Спеціаліст	II категорія	I категорія	Вища категорія
	новаціями з предмета та методики його викладання. Розширює власний діапазон навчальних прийомів шляхом спостереження за ходом уроків колег.	підвищеної складності. Обґрунтовує підходи до навчання, різноманітні прийоми та матеріали, які використовує.	складних понять та умінь. Застосовує вертикальну та горизонтальну інтеграції знань та видів діяльності під час викладання навчального предмету (інтегрованого курсу) з урахуванням принципу доцільності Застосовує сучасні технології у викладанні предмету (інтегрованого курсу)	предмету (інтегрованого курсу) з урахуванням власної методичної системи

Професійна компетентність	Спеціаліст	II категорія	I категорія	Вища категорія
A3.Інформаційно-цифрова компетентність A31. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності A32. Здатність до використання відкритих ресурсів, інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій в освітньому процесі A33. Здатність до формування в учнів позитивного ставлення до інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій та відповідального їх використання	Використовує цифрові технології для викладання та взаємодії з учнями, у тому числі, в умовах дистанційного навчання Створює та змінює ресурси за допомогою базових інструментів та стратегій Заохочує учнів використовувати цифрові технології для самоосвіти та навчальної взаємодії	Змістовно інтегрує доступні цифрові технології у процес викладання Використовує цифрові технології при розробці інструментів саморегуляції різних видів навчальної діяльності учнів	Використовує цифрові технології для вдосконалення педагогічних стратегій, для здійснення моніторингу та управління навчально-пізнавальною діяльністю учнів Використовує цифрові середовища для підтримки різних видів навчальної діяльності учнів	Організує, здійснює моніторинг та гнучку адаптацію цифрових технологій для вдосконалення педагогічних стратегій Створює та змінює ресурси відповідно до навчального контексту, використовуючи цифрові стратегії Критично оцінює цифрові стратегії, що використовуються для організації саморегульованого навчання учнів Використовує цифрові середовища для спільного творення знань учнями та взаємного оцінювання

Професійна компетентність	Спеціаліст	II категорія	I категорія	Вища категорія
Б1. Психологічна компетентність Б12. Здатність розпізнавати і враховувати в освітньому процесі вікові особливості учнів. Б13. Здатність розпізнавати і враховувати в освітньому процесі індивідуальні особливості учнів. Б14. Здатність використовувати стратегії роботи, які сприяють розвитку позитивної самооцінки дітей, розвитку їх «я»-ідентичності Б15. Здатність до формування мотивації та	Розпізнає індивідуальні особливості учнів (навчальні стилі, типи темпераменту, особливості розвитку тощо) та враховує їх при плануванні освітнього процесу. Використовує стратегії роботи, які сприяють розвитку позитивної самооцінки дітей. Планує освітній процес (методи роботи, навчальні матеріали і навчальні завдання) для розвитку пізнавальної діяльності учнів. Підтримує взаємодію між учнями для сприяння їх соціальному розвитку, розвитку	Використовує індивідуальний підхід у роботі з учнями. Визначає прояви завищеної чи заниженої самооцінки учнів з метою її коригування. Застосовує стратегії роботи, які сприяють розвитку пізнавальної діяльності учнів. Використовує різні стратегії роботи, які спонукають учнів до взаємодії між собою (створення спільних правил класу, кооперативне навчання)	Здійснює диференційоване викладання для забезпечення індивідуальних особливостей учнів. Створює умови для формування позитивної самооцінки учнів. Створює умови для розвитку пізнавальної діяльності учнів. Пропонує учням такі форми діяльності, які допомагають учням розвивати навички активного слухання, розпізнавати свої емоції та емоції інших і виражати їх відповідним чином.	Здійснює необхідні адаптації і модифікації в освітньому процесі у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами. Консультує батьків, інших колег щодо використання стратегій роботи, які сприяють розвитку позитивної самооцінки учнів. Має розроблені та апробовані у власному педагогічному досвіді прийоми мотивації та організації пізнавальної діяльності учнів. Моделює демократичні цінності, спонукаючи кожного учня виражати свою думку належним чином і брати участь у прийнятті рішень

Професійна компетентність	Спеціаліст	II категорія	I категорія	Вища категорія
організації пізнавальної діяльності учнів. Б16. Здатність до формування спільноти учнів, у якій кожна дитина відчуває себе її частиною.	навичок взаємопідтримки			
Б2. Емоційно-етична компетентність Б21. Здатність усвідомлювати особисті відчуття й почуття, управляти власними емоційними станами Б22. Здатність до усвідомленої, конструктивної та екологічної взаємодії з учасниками освітнього процесу	Розрізняє та усвідомлює власні відчуття, почуття і емоції, виражає їх екологічно. Управляє своїми емоціями, реакціями і діями, володіє навичками зосередження і утримування уваги, самоусвідомленості, співпереживання собі, саморегуляції, емпатичного	Усвідомлює власні емоційні стани та стани інших людей, конструктивно реагує на стрес, використовує навички позитивного розв'язання конфліктних ситуацій. Використовує позитивні невербальні емоційні маркери, практики ненасильницької комунікації.	Взаємодіє з іншими, проявляючи емпатію, навички активного слухання. Підтримує хороші стосунки з оточенням, вміє інтерпретувати реакції і почуття інших, запобігати конфліктам. Спілкується, враховуючи культурні й	Володіє науковим підґрунтям з певних тем біології, психології та нейробіології для розуміння емоцій, загальноприйнятого наукового розуміння людей та світу, допомагає іншим розрізнити власні емоції та керувати ними. Спонукає інших обговорювати важливість емоційного

Професійна компетентність	Спеціаліст	II категорія	I категорія	Вища категорія
та в локальних спільнотах Б23. Здатність усвідомлювати та поціновувати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі	слухання. Використовує активності, під час яких учні структуровано й послідовно спрямовують увагу на свої внутрішні переживання, глибше особисте розуміння та засвоєння навичок. Демонструє власну відкритість до можливих помилок та спонукає до цього учнів. Поважає розмаїття думок і поглядів, приймає й поціновує інакшість.	Застосовує в освітньому процесі практики усвідомлення й розуміння емоцій інших людей у контексті, практики критичного мислення, спрямовані на розуміння особистих потреб, бажань і цінностей самої людини та її оточення. Використовує фасилітацію замість директивного інструктажу, заохочуючи учнів самостійно думати й ставити власні запитання. Взаємодіє з дітьми та їх сім'ями, які належать до різних соціокультурних груп, на основі принципів прийняття, поваги, недискримінації.	особистісні відмінності співрозмовників, переваги і/чи обмеження окремих груп чи осіб, виявляючи розуміння й співпереживання, сприяти примиренню. Використовує методики, що сприяють засвоєнню поведінки та введенню в звичку реакцій, ставлень і навичок, які сприяють особистому, суспільному та громадському благополуччю: управління власною поведінкою на особистісному рівні, навички соціалізації та здатність розуміти інших на	інтелекту, його впливу на досягнення успіху. Організовує діалог та полілог з учнями, іншими учасниками освітнього процесу і представниками громади з урахуванням соціальної природи людини, поціновуванням базових спільних людських цінностей Застосовує основні стратегії поведінки щодо захисту власних прав і свобод, а також щодо відстоювання прав і свобод учнів та інших учасників освітнього процесу. Використовує методики формування системного мислення, спрямовані на розуміння причин та обставин, які

Професійна компетентність	Спеціаліст	II категорія	I категорія	Вища категорія
		Використовує в освітньому процесі завдання та показники сталого розвитку локальних та глобальних спільнот. Розкриває потенціал для креативних та колективних рішень проблем, які впливають на місцеву громаду або все людство.	соціальному рівні, залученість громадянина світу, свідомого присутності великих систем та здатного діяти всередині них добросовісно й співчутливо на системному рівні. Використовує навчальні стратегії та методи, які передбачають активну участь учнів у процесі засвоєння матеріалу, а не його пасивне й статичне споживання. Використовує методики, що формують розуміння співіснування всіх людей у контексті систем, взаємозв'язку і взаємовпливу особистості і	породжують проблему, та пошук рішень, що базуються на співпраці, міждисциплінарності та орієнтованості на системи. Розробляє та використовує практики активного навчання різних видів: колективне навчання (групові проекти, обговорення, ініційовані учнями й ученицями, спільні ігри тощо); творче вираження (мистецтво, музика, письменство, публічні дієства тощо); проекти громадського залучення (сервісні проекти); та екологічне навчання (безпосередня взаємодія зі світом природи, захист довкілля тощо), надає консультації з формування емоційно-

Професійна компетентність	Спеціаліст	II категорія	I категорія	Вища категорія
			локальних та глобальних систем.	етичної компетентності.
Б3.Компетентність педагогічного партнерства Б31.Здатність до спілкування з колегами, батьками, іншими фахівцями з метою підтримки учнів. Б32. Здатність до активного залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства. Б33. Здатність до роботи в команді з профільними фахівцями для надання додаткової підтримки особам з особливими	Використовує різні форми, засоби і стратегії комунікації з колегами та батьками з метою підтримки учнів в освітньому процесі. Визначає і враховує запити й очікування батьків щодо освіти своїх дітей та власної участі в освітньому процесі.	Спілкується з іншими, проявляючи емпатію та навички активного слухання. Залучає батьків до прийняття рішень, що стосуються навчання, виховання і розвитку дитини. Активно залучає батьків до участі в освітньому процесі класу та у позакласному житті	Застосовує навички позитивного вирішення конфліктних ситуацій. Надає консультативну та інформаційну підтримку батькам із питань навчання і розвитку своїх дітей.	Демонструє навички командної роботи: модерує групове обговорення, спільне прийняття рішень тощо. Співпрацює з батьками як членами команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами

Професійна компетентність	Спеціаліст	II категорія	I категорія	Вища категорія
освітніми потребами Б34. Здатність до координації взаємодії з іншими учасниками освітнього процесу з метою надання додаткової підтримки учням				
В1. Інклюзивна компетентність В11. Здатність до забезпечення сприятливих умов в освітньому середовищі для кожного учня, залежно від його індивідуальних особливостей, потреб та інтересів	Застосовує у роботі з дітьми з особливими потребами розумні пристосування	Використовує у роботі з учнями матеріали, пристрої та обладнання для задоволення їх індивідуальних потреб у навчанні, особистісному та фізичному розвитку	Проектує матеріали та добирає пристрої та обладнання з урахуванням індивідуальних особливостей та потреб кожного учня	Застосовує власно створені матеріали, обладнання, інші засоби навчання в освітньому середовищі з урахуванням індивідуальних потреб та здібностей кожного учня
В2. Здоров'язбережувальна компетентність В21. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо	Дотримується санітарно-гігієнічних вимог під час організації середовища класної	Здійснює профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я	Застосовує під час організації освітнього процесу різні здоров'язбережувальні	Застосовує власне вироблені прийоми та засоби збереження фізичного та психічного здоров'я

Професійна компетентність	Спеціаліст	II категорія	I категорія	Вища категорія
збереження життя та здоров'я дітей B22. Здатність надавати домедичну допомогу учням B23. Здатність до попередження і протидії булінгу, різним проявам насильства	кімнати Розпізнає зовнішні ознаки погіршення самопочуття підлітків, діє відповідно інструкції щодо надання домедичної допомоги Розпізнає своєчасно ознаки булінгу та здійснює заходи щодо протидії булінгу відповідно до нормативної бази	підлітків Діє впевнено щодо надання домедичної допомоги підліткам у разі потреби Ефективно протидіє проявам булінгу, вживає заходів щодо його попередження в дитячому колективі	ні засоби та ресурси, апробовані у власному педагогічному досвіді Надає домедичну допомогу підліткам у ситуаціях погіршення самопочуття, отримання травм та інших критичних ситуаціях Систематично працює над попередженням проявів булінгу у дитячому колективі, відповідально та ефективно діє у разі виявлення проявів булінгу	підлітків в освітньому процесі Надає консультації інтернам та колегам щодо надання першої домедичної допомоги підліткам у критичних ситуаціях Має власно створену систему профілактики та протидії булінгу, апробовану в педагогічному досвіді
B3. Проєктувальна компетентність B31. Здатність до проєктування осередків навчання, виховання та розвитку учнів в	Організовує освітній простір безпечно та з урахуванням особливостей і потреб учнів	Створює осередки в класі відповідно до індивідуальних потреб учнів	Організує динамічне освітнє середовище, сприятливе для кожного учня та у відповідності до різних видів	Моделює освітнє середовище класу на основі принципу інклюзивності та з урахуванням необхідності рівного

Професійна компетентність	Спеціаліст	II категорія	I категорія	Вища категорія
освітньому середовищі			активності на навчальних заняттях	доступу учнів до матеріалів, пристроїв, участі в активностях
Г1. Прогностична компетентність				
Г11 Здатність до прогнозування результатів освітнього процесу	Визначає цілі, задачі та очікувані результати уроку чи серії уроків.	Планує освітній процес гнучко, орієнтуючись на зворотній зв'язок від учнів щодо засвоєння матеріалу	Прогнозує різні варіанти розвитку уроку та передбачає використання різноманітних прийомів відповідно до навчальних ситуацій.	Визначає шляхи запобігання можливим відхиленням від мети у процесі навчання учнів класу / окремого учня
Г12 Здатність до планування освітнього процесу	Розраховує (під час планування) час на уроці чітко для кожного етапу, передбачаючи можливості для моніторингу та зворотного зв'язку. Аналізує матеріал, запланований для вивчення на уроці, та передбачає труднощі, з якими можуть зіткнутися учні. Планує освітній процес на основі освітньої програми	Аналізує помилки та труднощі учнів з метою подальшого планування та коригування навчального курсу. Планує види діяльності на уроці, які сприяють розвитку життєвих умінь, враховуючи різні способи сприймання навчального матеріалу учнями Здійснює активний пошук нових ідей та	Розробляє навчальні програми на основі модельних навчальних програм індивідуально та у складі творчих груп Створює навчально-методичне забезпечення процесу вивчення предмета.	Формулює цілі освітнього процесу на основі прогностичних методів Розробляє навчальні програми на основі модельних навчальних програм, бере участь у розробленні модельних навчальних програм у складі творчих груп Розробляє власні навчально-методичні матеріали, які доступні

Професійна компетентність	Спеціаліст	II категорія	I категорія	Вища категорія
	школи та навчальних програм з урахуванням мети, індивідуальних особливостей учнів, особливостей закладу Розробляє навчальні заняття на основі компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого підходів. Передбачає проблеми, які можуть виникнути на уроці, та планує способи реагування на них.	навчальних матеріалів задля удосконалення планування.		для використання іншими вчителями
Г2. Організаційна компетентність Г21. Здатність до організації процесу навчання, виховання та розвитку учнів Г22. Здатність до	Організовує та скеровує взаємодію на уроці у відповідності до навчальних цілей та способів сприймання матеріалу учнями. Створює безпечні	Ефективно організовує освітній процес з метою підвищення якості навчання, заохочує учнів до співпраці та взаємодопомоги. Забезпечує плавні переходи між видами діяльності та оптимально	Розвиває в учнів здатність розуміти свою роль у класі як активного учасника освітнього процесу Створює сприятливе середовище в класі для підтримки учнів з різними навчальними	Використовує в роботі власні оригінальні прийоми організації діяльності учнів Застосовує власні методичні розробки щодо організації роботи учнів, поширює їх серед колег

Професійна компетентність	Спеціаліст	II категорія	I категорія	Вища категорія
організації різних форм навчальної та пізнавальної діяльності учнів	умови та використовує відповідні засоби для навчання, виховання та розвитку учнів на уроці, у позакласній та позашкільній діяльності Вміє оптимально розподіляти час на уроці Застосовує прийоми організації індивідуальної, групової, колективної діяльності учнів, описані в технології групової взаємодії, інтерактивних технологіях тощо	використовує час на уроці. Впевнено використовує наявні засоби навчання, у тому числі ІКТ, для забезпечення вмотивованого і якісного учіння. Застосовує прийоми організації індивідуальної, групової, колективної діяльності учнів, знайдені самостійно у власному педагогічному досвіді	потребами та рівнем знань. Створює умови для співпраці та самоорганізації учнів у класі, позакласній та позашкільній діяльності Демонструє хороший рівень викладання, ділиться знаннями й досвідом з колегами, допомагає менш досвідченим учителям. Майстерно організує різні форми діяльності учнів, застосовуючи різні методи та прийоми	Консультує колег щодо організації освітнього процесу в класі, позакласній та позашкільній діяльності Проводить майстер-класи для колег у формі відкритих уроків, ділових ігор, тренінгів тощо
Г3. Оцінювальна компетентність Г31 Здатність до здійснення оцінювання навчальних досягнень учнів	Здійснює поточне та підсумкове оцінювання навчальних досягнень учнів за наданими критеріями та інструментарієм	Розробляє критерії формувального оцінювання Адаптує рекомендовані форми та прийоми формувального	Долучає учнів до розроблення критеріїв формувального оцінювання учнів Враховує результати	Бере участь у розробленні критеріїв формувального оцінювання у творчій групі закладу освіти Має власні методики

Професійна компетентність	Спеціаліст	II категорія	I категорія	Вища категорія
	Застосовує формувальне оцінювання для побудови індивідуальної освітньої траєкторії навчання та підтримки учнів в освітньому процесі Розвиває в учнів здатність до самооцінювання їхнього прогресу та навчальних досягнень Добирає завдання з різних джерел для перевірки навчальних досягнень учнів відповідно до Державних стандартів, за потреби адаптує чи доповнює матеріал Розробляє індивідуальні	оцінювання Адаптує та розробляє завдання для перевірки знань та умінь, набутих за певний період часу. Оцінює, аналізує та конструктивно коментує результати виконаних учнями завдань. Аналізує помилки та труднощі учнів з метою подальшого планування їхньої індивідуальної освітньої траєкторії	підсумкового та формувального оцінювання для визначення разом з учнями досяжних та ускладнених цілей. Аналізує навчальні досягнення учнів та використовує результати аналізу для подальшого планування. Аналізує вплив різноманітних підходів та стратегій оцінювання на процес учіння.	індивідуалізації та диференціації освітньої діяльності учнів із врахуванням їхніх здібностей. Вільно володіє методами педагогічної та психологічної діагностики для якісної побудови індивідуальних траєкторій освітньої діяльності учнів Здійснює моніторинг власної педагогічної діяльності відповідно до визначених критеріїв оцінювання Досліджує власну діяльність та діяльність учнів на уроці задля розуміння та пошуку ефективних інструментів оцінювання.

Професійна компетентність	Спеціаліст	II категорія	I категорія	Вища категорія
	завдання для учнів з урахуванням їх навчальних досягнень, інтересів та зон найближчого розвитку			
Д1. Інноваційна компетентність Д11. Здатність до застосування наукових методів пізнання в освітньому процесі Д12. Здатність до використання освітніх інновацій у професійній діяльності	Використовує (моделі) навчальних занять та інших освітніх заходів, які передбачають застосування інноваційних форм, методів, прийомів, засобів навчання, оцінює результативність	Добирає та застосовує інноваційні форми, методи, прийоми, засоби навчання у педагогічній діяльності, оцінює результативність	Диференційовано та індивідуалізовано застосовує інноваційні форми, методи, прийоми, засоби навчання, визначає ефективність їх застосування в освітньому процесі для задоволення освітніх потреб учнів	Застосовує особисто розроблені та/або адаптовані інноваційні форми, методи, прийоми, засоби навчання у власній педагогічній діяльності з урахуванням освітніх потреб учнів, оцінює результативність
Д2. Здатність до навчання впродовж життя Д21. Здатність до визначення умов і ресурсів професійного розвитку впродовж життя	Визначає оперативні цілі підвищення фахової майстерності відповідно до власних професійних потреб	Визначає стратегічні та оперативні цілі підвищення фахової майстерності відповідно до власних професійних потреб	Визначає чіткі цілі власного професійного розвитку, використовує практики взаємонавчання для підвищення власної фахової майстерності	Визначає цілі власного професійного розвитку з урахуванням цілей та напрямів розвитку освітньої політики, бере активну участь у діяльності професійних спільнот
Д22. Здатність до	Планує професійний розвиток			
	Обирає види, форми, програми та суб'єктів підвищення кваліфікації відповідно до власних			

супроводу та підтримки педагогічних працівників (наставництво, супервізія, інтервізія тощо)	професійних потреб			
	-	-	Допомагає іншому(им) педагогічному(им) працівнику(ам) у виявленні професійних потреб, рекомендує ресурси для професійного розвитку, надає методичну допомогу у плануванні та організації освітнього процесу	Допомагає іншому(им) педагогічному(им) працівнику(ам) визначити шляхи його професійного розвитку та спланувати професійний розвиток відповідно до його(їх) професійних потреб, надає методичну допомогу в у плануванні та організації освітнього процесу, набутті (вдосконаленні) фахової майстерності, самооцінюванні власної педагогічної діяльності
Д3. Рефлексивна компетентність ДЗ1. Здатність до моніторингу педагогічної діяльності та визначення індивідуальних професійних потреб	Аналізує та оцінює результати власної професійної діяльності з урахуванням результатів навчання учнів	Аналізує та оцінює результати власної професійної діяльності з урахуванням результатів навчання учнів, стратегії розвитку закладу освіти	Відстежує динаміку та результати власної професійної діяльності відповідно до стратегічних цілей власного професійного розвитку	Відстежує зміни в системі освіти та враховує їх у проєктуванні власної педагогічної діяльності та плануванні професійного розвитку
	Визначає сильні та слабкі сторони власної педагогічної діяльності, потребу в розвитку певних компетентностей (з урахуванням освітніх інновацій, освітніх потреб учнів тощо)			

8. Дані щодо розроблення та затвердження професійного стандарту

8.1. Розробник професійного стандарту

Міністерство освіти і науки України

8.2. Суб'єкт перевірки професійного стандарту

Науково-дослідний Інститут праці і зайнятості населення Міністерства соціальної політики України і НАН України

8.3. Дата затвердження професійного стандарту

_____ 2020 року

8.4. Дата внесення професійного стандарту до Реєстру професійних стандартів

_____ 2020 року

8.5. Рекомендована дата наступного перегляду професійного стандарту

_____ 2025 року